

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 8 lipca 2003 r.

36124

RPO/420745-XII/03/AA

Pan
dr LESZEK SIKORSKI
Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

W listopadzie 2002 r. zwróciłem się do ówczesnego Ministra Zdrowia o rozwiązanie problemu dostępu ubezpieczonych do rzadkich świadczeń zdrowotnych, udzielanych jedynie poza systemem powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Z przykładowego listu w tej sprawie Rady Dolnośląskiej Regionalnej Kasy Chorych wynikało bowiem, iż lekarze wyspecjalizowani w leczeniu rzadkich schorzeń, reprezentujący zwykle wysoki poziom przygotowania zawodowego, rezygnują z pracy u świadczeniodawców powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego na rzecz wyłącznie prywatnej działalności. Sytuacja ta powoduje, iż lekarze ci funkcjonują poza systemem powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, co w świetle obowiązującej wówczas ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz.U. Nr 28, poz. 153 z późn. zm.) oraz ustalonej wykładni jej przepisów, uniemożliwiało finansowanie przez kasy chorych niezbędnych świadczeń wykonywanych na rzecz ubezpieczonych. Przykładowo, problem ten dotyczył leczenia dziecka chorego na achondroplazję, na retinopatie wcześniaczą.

W odpowiedzi otrzymałem zapewnienie ówczesnego Ministra Zdrowia o podjęciu w trybie pilnym działań w kierunku uzyskania opinii o skali problemu i rzeczywistych potrzebach takiego leczenia oraz niezwłocznym powiadomieniu mnie o wynikach postępowania wyjaśniającego w tej materii. Zdaniem ówczesnego Ministra Zdrowia, "niewątpliwie należy przewidzieć możliwość rozwiązywania wyjątkowych sytuacji zdrowotnych w ramach powszechnego systemu ubezpieczeń".

Z przykrością informuję Pana Ministra, że dotychczas nie otrzymałem informacji w tej sprawie. Problem jest nadal aktualny, albowiem ustawa z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz.U. z 2003 r. Nr 45, poz. 391 z późn. zm.) utrzymuje dotychczasowe zasady udzielania świadczeń zdrowotnych. W świetle przepisów rozdziału 8 powołanej ustawy, ubezpieczony ma prawo wyboru lekarza i szpitala oraz innego świadczeniodawcy, spośród podmiotów, które zawarły umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia. Prawo do refundacji przez Fundusz wydatków poniesionych przez ubezpieczonego u innego świadczeniodawcy przysługuje jedynie wyjątkowo i na wyraźnie określonych warunkach (art. 123 ustawy).

Podkreślić wypada również, iż pomimo zdumienia postawą kasy chorych wyrażonego przez ówczesnego Ministra Zdrowia, Narodowy Fundusz Zdrowia nadal stosuje dotychczasowe zasady, co potwierdza korespondencja w sprawie leczenia niepełnosprawnego dziecka w lecznicy "Certus" w Poznaniu (kopie pism w załączeniu).

Nadal istnieje zatem konieczność określenia zasad dostępu ubezpieczonych do rzadkich świadczeń zdrowotnych udzielanych jedynie poza systemem ubezpieczenia zdrowotnego. Trudno bowiem zaakceptować sytuację, w której zapewnia się ubezpieczonym świadczenia nawet w banalnych schorzeniach oraz możliwość leczenia zagranicznego, a nie zabezpiecza się dostępnych w kraju świadczeń zdrowotnych w przypadku poważnych schorzeń, w dodatku, dotyczących zwykle dzieci i osoby niepełnosprawne, a zatem podmioty uprzywilejowane w Konstytucji (art. 68 ust. 3).

Nie wydaje się również możliwe rozwiązanie, w zasadzie nieprzewidywalnych sytuacji, w drodze uruchomienia programów zdrowotnych. Rozstrzygnięcie zaś problemu w drodze indywidualnych interwencji, budzi nie tylko zastrzeżenia w świetle obowiązującej ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, ale również w świetle art. 68 ust. 2 Konstytucji.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (j.t. Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o spowodowanie rozwiązania powyższego problemu oraz podjęcie niezbędnych w tym zakresie działań legislacyjnych. Będę wdzięczny za przekazanie stanowiska Pana Ministra w tej sprawie oraz informacji o wynikach przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w tej materii.

Z wyrazami szacunku

/-/